

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Makó, Kazinczy-u. 3.

Megjelenik hétfő kivételével minden nap.

Pontosabb alkalmakkal hetfőn reggel is.

MAKÓI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben házhoz hordva

Félévre . . . 3 K 50 f.
Egy hóra . . . — K 60 f.

Vidékre postán küldve:

Félévre . . . 7 K — f.
Egy hóra . . . 1 K 20 f.

Hirdetések díjszabás szerint.

Főmunkatárs telefon száma 63.

Főmunkatárs:
Dr. KISS PÁL.Felelős szerkesztő:
ESPERSIT JÁNOS.Szerkesztőség és kiadóhivatal
telefon száma 110.

Alázatos

megalázkodás hiszterikus görcseiben vonaglott Láng Lajos a magyar delegációk elnöke, ő Felsője számolya előtt. Lángolt, izzott, felolvadt az alattvalói rajongás rohamában, mint egy hisztérika a harmadik felvonás végén. Az a mód, hogy Láng odavetette magát a király lábai elé, megcsufolása minden férfias reménységnek, szemem köpése annak, a mit a lexikonok önértéknek neveznek és lábbaltiprása mind ama kiváló, nemes és férfias tulajdonságoknak, a miket az iskolai könyvek a magyar fajtáról feljegyeznek.

Hiszen láttunk mi már lojalis embereket: Deák Ferenc, Andrássy Gyula, meg Tisza Kálmán se voltak vérszomjas rebellisek, de ezek a kiváló férfiak álmukban sem produktáltak az alattvalói hűség- és alázat fölöslegének azt a nevetéses kitérését, a mit az 1910-i delegációk magyar elnöke. Az egykori hű magyarok csak életüket és vérüket ajánlották föl Mária Teréziának, de Láng Lajos még ezekre is rálicitál. Megáll az ember esze azon, hogy mint lehet így tűzbe jönni.

Igazán, ha Láng Lajos mint privátember játszott volna el ezt a jelenetet, egy szót se szólnánk. Saját magának mindenki ura, azt tehet, a mit akar. De Láng az ország, a nemzet, az én, a te, a mi ti ők nevében borult olyan hévvel a fejedelem sarkantyui elé. Az ország nevében kínálta fel az országot, a nemzet nevében a nemzetet, az én nevemben az én tárcámat, a te nevedben a te fiadat. Hát ez aztán már nem járja. Adjunk meg mindent az agg királynak, ennek a bölcs férfianak mindent, a

mi őt megilleti. De semmivel többet.

És aztán az se mellékes, hogyan adjuk meg, a mit megadunk. Mindenesetre úgy, a hogy Láng ad, még kérni sem szokás, de könyörögni se. A magyar ember törvény tisztelő, kötelességtudó, békeszerető, de nem megalázkodó.

Lehetetlen irigység nélkül nézni az osztrák elnök dr. Glombinszki önértékes, szép, férfias magatartását, a ki bár minden tiszteletet megadott az agg férfinak és minden hódolatot az uralkodónak, de érelyesen hivatkozva az osztrák alkotmányra s Ausztria népének autonóm jogaira, a korrekt hazafiság gyönyörű jelenését nyújtotta.

A bejelentő hivatal ügye

Rákossy Gyula nyilatkozata

Makó, okt. 14.

Helyesnek mondottuk annak idején, hogy Rákossy Gyula rendőrkapitány megpendítette a városi bejelentő hivatal felállításának eszméjét. Mert olyannak tartjuk ezt, mely kivitele esetén csak hasznot hajthatna városunknak. Azt is megmondottuk, hogy sohse lehet könnyebben felállítani ezt az intézményt, mint éppen most a népszámlálás ideje alatt. Ma is mindenkiben ez a meggyőződésünk. Azonban mégse minősíthetjük katasztrófális ténynek, hogy a tervet levette napirendről a városi közgyűlés. Mert mégsem *okvetlenül* szükséges, hogy legyen ez a hivatal. Veszteni nem veszítünk az elmaradásával. Csak — haszonhoz nem jutunk. Vagyis csak afféle „vesztett hasznol” jelent a fel nem állítása. Igaz ugyan, hogy ez is felérne ránk, szegény Makóra.

De hát más is ott a baj. Borzasztó nagy feneket kerítenek úgy az egyik, mint a másik oldalon ennek a kérdésnek. A legnagyobb baj pedig az, hogy nagyon kevés ember van tisztában a képviselőtestületben azzal, hogy mi is hát tulajdonképpen az a *bejelentő hivatal*

és még kevesebben azzal, hogy mi csoda anyagi és erkölcsi hasznot lehetne annak a révén szerezni városunknak.

Még a rendőrkapitány is azt tartja, hogy 2000—2500 koronába kerülne az évi fenntartása. Mi azt mondjuk, hogy helyes szervezettel egyetlen fillért se kellene ráköltetni évenként, mert a kevés kiadásnál több bevételt hozna. *A bejelentési hivatal hozzával ismerete alapján állítjuk ezeket.*

Szóval úgy kezelték nálunk ezt az ügyet is, mint minden más ilyen. Így aztán bármilyen jó is különben, sikerül agyonütni.

Ebben a tárgyban különben Rákossy Gyula rendőrkapitány — a nek általában budapesti mintára megrajzolt terveit nagyon sokszor kifogásoltuk már, sőt kárhoztattuk is s az olyanokat ezután is kárhoztatni fogjuk — a következő nyilatkozatot küldte be hozzánk közlés végett. Közöljük a cikket annak a megjegyzésével, hogy ez a terve életre való lett volna városunkban is, mert ez nem követel fővárosias viszonyokat, nem tételez fel budapesti allűröket s vidéken, kisebb városban is beváló lehet.

A nyilatkozat a következő:

A Makói Újságnak folyó hó 14-iki számában megjelent. „A bejelentőhivatal ügye” című cikkre röviden csak a következő megjegyzésem van.

A beküldő igen jól van értesülve, hogy ily értelmű indítvány beadására nem a polgármester adott nekem megbízást. A mit én 2 1/2 év óta ujat készítettem, azt soha még egy esetben sem csináltam megbízásból, hanem saját kezű kezeltéssel.

Én tudniillik a kötelesség teljesítését nem úgy értelmezem, hogy a beérkezett ügyet jól, rosszul el kell intézni, a számot feldolgozni, hanem úgy, hogy mindent megteszek, hogy a várost, saját csekély hatáskörömben a jobb, a tökéletesebb viszonyok felé vezessem.

A cikk „beküldője” lehet igen jó jogász, sőt az is rabulistikáját tekintve, hanem gyarló rendőr.

Könnyű általánosan odavetett frásisokkal a nagyközönséget elálltatni, de a csálhatatlan számok mást mondanak. Egyik vezetőnk gyakran használt ilyen nemű phrasisát, hogy más, mint néhány tyuktolvajlás nem

történik, alaposan megcáfolja a szám. Lássuk csak.

Lopás történt az 1909 évben büntet 109, vétség 167 esetben. Idegen területen követett el a lopás, de a tettes után a nyomozat itt ejtett meg 35 esetben, s így ezeket leszámítva 276 lopás történt.

S hogy ezek nem csak „tyuklopások” voltak, mint azt az illusztris beküldő állítja, a feleknek a panasz megtételekor megtett vallomása igazolja, mely szerint az összes kár 32496 kor. 60 fillér. Ennyi értékű tyukot tán még se loptak el?

Az eddigiekből látható, hogy a beküldő a viszonyokról tájékozatlan, a következőkben meg azt is igazolja be, hogy a bejelentő hivatal célját nem ismeri.

Igenis állítom, hogy Sztankovics nem élt volna hizott liba lopásból, mert addig el sem jutott volna. — Mert ha őt a háztulajdonos vagy lakás kiadója bejelenté, akkor két irányban intézkedett volna a hivatal. Először irt volna illetőségi községéből az a válsz jött volna: jelenleg körözi a budapesti rendőrség lopás büntette miatt, egyébként pedig lopásért már büntetve volt. — Erre azt mondta volna a hivatal: nézze Sztankovics ur, maga ide nem kell, egyébként pedig magát kísérettel Pestre fogom küldeni, de vissza ne jöjjön, mert egyuttal már ki is tiltottam.

Ami a kézbesítést illeti, itt az illető beküldő ur, a falusi rendszer-nél tart még, hol a nyilvántartás szintén a kisbírók fejében van, de ha ezekből az emberekből egy pár beteg, vége van a nyilvántartásnak.

Azt persze a beküldő ur nem tudja már, hogy a hagymakertészek mennyit károsodnak ide vetődő külföldi alakok által, akiket senki sem ismer, mert ha egy pár embert már becsaptak, a haszonnal biztosabb hazába mennek.

Azt szintén nem tudja a beküldő ur, hogy a bejelentő hivatal nem olyan naiv, hogy elhiszi azt, amit a lapra ráírnak. Megvan annak az a sokakra kellemetlen rossz szokása, hogy okmányokat kér, s 8 nap mulva újra érdeklődik, ha már itt tartózkodik, van-e miből megélni, foglalkozik-e valamivel? Ha az eredmény nem kedvező, akkor követ-

Ajálja a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ujonnan, a modern kor igényeinek megfelelően berendezett üzletét a fővárosi elsőrangú cégeknél több éven át

BIRÓ JÁNOS férfi szabó Makó

Desseffy tér 4. szám alatt. Tökey féle ház.

szabász működtem, mely elég garanciát nyújt arra, hogy a legkényesebb igényeket is kielégítek.

Nagy választék hazai és külföldi szövetekben.

Pontos és figyelmes kiszolgálás.

Elsőrendű munkások felvétetnek.

kezik a rövid megoldás, az eltávolítás.

Az azután már rabulistica, azt állítani, hogy én ezt csak azért akartam keresztül vinni, s ez csak arra jó, hogy 3—4 tisztviselővel több legyen.

Ily óriási munkát csak azért magára halmozni, ezt megérteni nem tudom. Én azért akartam ezt megvalósítani, hogy javítsak az elmaradott közigazgatási helyzeten, s segítsek a polgárságon. — Könnyű úgy odavetöleg hozzáértés nélkül írni vagy beszélni, de aki károsodott vagy akitől loptak, annak fáj az. Azután nem is kerül az ezrekbe, vagy mint a polgármester a közgyűlésen mondotta 5—6 ezer koronába évenként. Mert a kézbesítésnél ma is van egy díjnak rendszere. s ha a bejelentő hivatal létesült volna, úgy egy munkaerő már van, ehhez még csak egy irnok s egy arra való vezető kellett volna, tehát maximum 2000—2500 korona, ennyit megér a polgárság javított közbiztonsági helyzete. — A rendőrség államosítása oly messze van, hogy kívánom, hogy a beküldő ur érje meg, mert akkor már. unokája is családfő lesz.

Sajnos, hogy ez így van, s hogy nem tudunk a rendezett nyugati államok sorába emelkedni, s ma is sokban igaz van dr. Sennyei nek, hogy Ázsia Pozsonynál kezdődik. Sajnos azért is, mert akkor megszűnnék ama visszás állapot, hogy a rendőrséghez távolról sem értő emberek, annak fejlődését meggátolhatják.

A beküldő ur cikkének utolsó előtti bekezdése pedig sajnos igazolja, hogy lehet nálunk egy hasznos eszmét agyonütni. Csak azt kell állítani „ez zaklatás, ne fogadd el!” akkor annak a bármilyen üdvös eszmének vége, szóval a látszólagos egyéni érdeket kell legyezni, akkor népszerű az ember.

Ez nem fáj nekem, mert én ily értelemben vett népszerűsége nem pályázom és nem is pályáztam soha, ennek nincs erkölcsi tartalma, ez csak önző magán érdek. Én altruista vagyok még a magam kárára is s a mint hajdan elődömet átkozták a szerbtövös irtásáért s engem a vesztség elfojtásáért, s a mint megjött az ideje annak is, hogy előbbi ma helyeslik, úgy el fog jönni az ideje annak is, hogy az a bárcsak józan ésszel s nem rabulistikával dolgozó egyszerű nép befogja látni, hogy ki akart neki jót. En a vezetést nem úgy értelmezem, hogy csak akkor vallok szint, mikor látom, melyik oldalon van az többség, mely hatalmasabb s akkor állok az élére, hanem úgy, hogy magam szabom ki az irányt. Ha tudok győzni, nem nekem jó, hanem az ügynek, ha nem, akkor meg van az a megnyugtató tudat, kötelességemnek megfelelttem.

Tánciskola megnyitás!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudására hozni, hogy az őszi

táncanfolyamot

október hó 20-án megkezdem,

melyre beiratkozni bármely időben lehet Barcsai-utcai házamban.

Tisztelettel:

Érdeky József,

okl. táncitanító.

NAPI HIREK

Ősz van

Hulló falevél, suttogva beszél... forró, nagy szerelmekről, nyári idillekről, izzó, mélységes tragédiákról. A biboros vadszőlővel a sárga platanlevelek mily érzelmes, megható meséket tudnak mondani. Meséket mondannak a nyárról, az élet gerjesztő melegében fogant, a ragyogó napsugár fényében szőtt emberi vágyakról, szubtilis szívjátékokról, nyárvégi haldoklásról, ősz elmulásáról: mindarról, ami szívet emel, — szívet bánattal tölt el és boldog keserű könnyeket fakaszt. Elszorul a szívem, ha a hulló, fonnyadt falevelek meséjét hallgatom. Hiszen elmúlni, csendesen, lágyan kispolyogni a nyárból, — életből, emberi és el nem kerülhető. De mikor oly szép, oly pompás, szingazdag, oly szenzációsan nagyszerű a nyár! Oly nehéz elhagyni, oly nehéz tőle bucsuzni, elválni. Összenőtt a szívünkkel, rokon lett a lelkünkkel. Miért hát, hogy el kell szakadni tőle?

Másodszor nyílik az orgona virágja. Az első virágzás talán szebb volt, pompásabb, illatosabb. De azt már megszokta az ember. Tavasszal nyílni kell a virágnak. A második virágzás jobban hat a szívre.

Mikorra másodszor rügyeznek az orgonabokrok, már megérett a napsugár, megértek a tavasszal született, nyárban virágozott érzelmek. Elsimultak az első nagy láz hullámai. Az életrevaló igaz szerelmek megerősödtek és elmúltak azok, melyek pillanatnyi felhevülés, a nyár mámorítóan fűlledt, nehéz, kábító illatokkal telt levegőjében csirázta. Két nagy tábora a szerelmes szíveknek vonul be az őszbe. Az egyik táborban csupa boldog, meglegedett, gyönyörrel, kéjlel telt szívek vannak: ezek az egymásra lelt igaz szerelmek szívei. A másik táborban nagy szomorúság, mélységes bánat, halálos lehangoltság lakozik. Ez a csalódott szívek tábora. Az egyik új tavaszt lát, új életet sejt, új gyönyört keres a vénasszonyok nyárbán. A másik a csalódott, megtört szívek bus csoportjának virágos temető a második nyár.

Meghívó

Az I-ső és II-ik választókerület választó polgárai, valamint az újjvárosi függetlenségi olvasókör választmányi tagjai, a folyó hó 16-án (vasárnap) délelőtt féltizenegy órakor az első függetlenségi kör helyiségében tartandó megyebizottsági tagjelölő értekezletre — meghívotnak.

Elnökség.

— Társulati közgyűlés. A Körös—Tisza—Maros ármentesítő és belvízvezető társaság e hó 26-án tartja meg Hódmezővásárhelyen évi rendes közgyűlését. A városi tanács a társulatnak erre a közgyűlésére mai üléséből kifolyólag Bán Zsigmond dr. közigazgatási ügyészt, Vajda István főpénztárost küldötte ki.

— Bizottsági ülés a városnál. Holnap, szombaton délelőtt Galambos Ignác dr. polgármester elnöklésével a jogügyi bizottság fog ülést tartani a városházán azért, hogy véleményt mondjon a közgyűlésnek a dígesztor haszonbérbe adása tárgyában.

— Ujabb fordulat az aszfaltozás ügyében. Ismeretes, hogy Makó város képviselőtestülete két hónappal ezelőtt az aszfaltozás ügyét levette a napirendről, de felebbezés folytán a törvényhatóság elrendelte, hogy a város tartson ez ügyben új árlejtést. A városi tanács ennek következtében kimondotta, hogy a kifizetett utcák aszfaltozására pályázatot hirdet.

— A város parkja. Ismeretes, hogy Makó város képviselőtestülete az elmúlt évben Rákossy Gyula rendőrkapitány indítványa folytán kimondta, hogy a Maros töltéséről le a fűrdő házig parkot létesít. Erre nézve a tanács megtette a szükséges előkészületeket, mivel a parkot képező fiatal fákat előltette. Minthogy azonban e fiatal fák még csak hosszú idő múlva fejlődnek olyanná, hogy azok között sétálni lehet és a fák között elterülő föld még konyhakertészet céljaira nagyon soká értékesíthető, azért Czirbus Dániel Makó város kertészeti felügyelője ma azt a javaslatot terjesztette a városi tanács elé, hogy létesítendő új park fái között elterülő földterület konyha kertészet céljaira hasznosíttassék. A városi tanács az indítványt elfogadta és Pákh Kálmán gazdasági szaktanácsost bízta meg az említett földek bérbeadásával.

— Ártézi kut átvétel. Megemlékeztünk már arról, hogy a Kossuth-utcai ártézi kutat a városi főmérnök elnöke alatt egy bizottság megvizsgálta és annak átvételét a városi tanácsnál véleményezte. A tanács e vélemény alapján a kutat a mai ülésén át is vette és a vállalkozónak az építési költségeket kiutaltványozta. Egyben utasította a mérnöki hivatalt, hogy a kut külső felépítményének mielőbbi elkészítése iránt terjeszzen be javaslatot.

— Előrelátás tűzvész esetére. A városi tanács ma tárgyalta a fölött, hogy az ártézi kutak fölösleges vizét miként lehetne tűzvész esetére vízgyűjtőkbe felfogni. E kérdés tanulmányozásával és ennek alapján vélemény adással a tanács a város mérnöki hivatalát bízta meg.

— Elemi Sándor utóda. A múlt héten megírtuk, hogy Elemi Sándor dr. makói járásbíró Szegedre helyezték át és a hivatalos lap szombati száma közölte, hogy Szedlár Ödön abrudbányai járásbíró a makói járásbíróshoz helyezte át. Aznap délelőtt, amikor ez az áthelyezés a hivatalos lapban megjelent, Szedlár Ödön örök álomra hunyta le szemét a budakeszi szanatórium-ban. Így új járásbíró kell Makóra kinevezni.

— Kiutalt fizetés. Galambos Ignác dr. polgármester a városi tanácsnak mai ülésén jelentette, hogy Katona Imre vágóhídi állatorvos állását elfoglalta, mit a tanács tudomásul is vett és az állatorvos fizetését október hó elsejétől fogva kiutaltványozta.

— A katonai ügyosztályból. Makó város katonai ügyosztálya felhívja az 1899-től 1909. évfolyambeli tartalékosokat és póttartalékosokat, hogy a katonai állomány rendezése végett katonai könyveikkel a katonai nyilvántartási hivatalban annál inkább jelentkezzenek, mert a mulasztók szigorú büntetésben részesülnek.

— Tanítók fizetése. A néptanítók fizetésére vonatkozólag érkezett ma egy leirat a közoktatásügyi miniszteriumból. Ebben a leiratban ér-

tesíti a miniszter a város hatóságát, hogy ha egy olyan tanítói állás üresedik meg, amelynek javadalma 1200 korona, vagy ezt meghaladó összeg az új pályázat kiírásánál ennél kisebb összeget nem szabad kiírni. Ez a rendelkezés már előkészület ahhoz a törvényhez, mely kimondja, hogy a tanítói fizetések minimuma 1200 korona lesz.

— A vágóhídi állatorvos panasza. Katona Imre városi állatorvos ma jelentést adott be a városi rendőrkapitányi hivatalhoz, hogy a vágóhíd mellett levő vízvezető csatorna bedugult és a szennyes víz az árokban felszaporodott és bűzével megfertőzteti a levegőt. A panasz nagyon indokolt ebben a kolerajárványos időben, miért is a rendőrkapitány nyomban intézkedett az árok bűzös vizének levezetése iránt.

— A ki éjjel lövöldöz. Posztós Sándor Lázár-utcai lakos az utóbbi időben éjjel furcsa passziókat él. Kiáll ugyanis az utcára és lövöldöz. A szomszédok eleintén nyugodtan túrték, hogy őket minden éjjel felköltötte lövéseivel. Végül azonban mégis megsokalták Posztós uram furcsa passzióját, ezért ma délelőtt följelentették a rendőrségnek, hol megindították vele szemben az eljárást.

— Tetten ért tolvajok. Fagyos Pál és felesége battonyai lakosok már nem egyszer állottak a bíróság előtt lopás miatt. Büntetve is voltak mind a ketten. Ez azonban nem sokat javított a két gonosz emberen. Tegnap éjjel kocsival, lóval beállítottak Tyútyán János battonyai gazdálkodó tanyájára és az istállóban levő 14 zsák burgonyát elvitték. Utközben azonban találtak a csendőrséggel, kik mindjárt tudták, hogy Fagyos Pálék nem szállítanak becsületes szerzeményt Vallatorra fogták őket és hosszas faggatás után beismerték tettüket. Mindkettőjüket feljelentették a szegedi kir. ügyészségnek.

— Káros utazás. Nagy György Mihály makói gazdálkodó tegnap bemelt Lelehez közel levő tanyájáról Szegedre, hogy ott egyet-mást bevásároljon. Egyik üzletben sokáig beszélgetett, ez alatt az idő alatt ismeretlen tettes elhajtotta két darab 800 korona értékű lovát. A károsult gazda azonnal jelentést tett a szegedi rendőrségnek, hol a tettes kézrekerítése érdekében megindították a nyomozást.

— Feloldott zárlat. Nagymajláth községben a lépfene megszűnt ezért a járás főszolgabírája feloldotta a forgalmi zárlatot.

— Bicskázó inasgyerek. Battonyai levelezőnk közli velünk, hogy Dobosi Sándor és Kovács Gergely mázoló inasok ma együtt dolgoztak egy folyosón. A két fiu folyton tréfálkozott egymással. E tréfa közben Kovács Gergely bemártotta pamacsát a sárga festékbe és azt Dobosi Sándor homlokához nyomta. A kis sé durva tréfa annyira kihozta Dobosit a türelemből, hogy bicskát ragadott és azt társának vállába szurta. A súlyosan sérült inast szülei lakására szállították, bicskázó társa ellen pedig súlyos testi sértés címén megindították az eljárást.

— Elítelt kerítőnök. Harváth Mihályné makói kosarasasszony a kofáskodáson kívül fiatal leányok elcsábításával is foglalkozik. Legutóbb O. Mária és Julianna tizenkilenc éves makói leányokat vette

rá, hogy vele Kiszomborba menjenek. Ott a leányokat jó pénzért özvegy Hegyi Lajosné engedély nélküli bordélyház-tulajdonosnőnek adta el, aki sokat keresett az új portékával. A pénzen aztán a két kerítő megosztott. Horvátnét és Hegyinit a szegedi királyi törvényszék vonta felelősségre, de mind a kettő erősen tagadott. A bizonyítékok és a tanvallomások azonban bebiztosították a vádat, mire a bíróság a két kerítőt személyenként *hat hónapi börtönrre és négyszáz korona* pénzbüntetésre ítélte. Vádlottak főlegbezték a táblához, de a büntetőtanács ma délelőtt *helybenhagyta* az elsőbíróság ítéletét.

— **Kisteleki vásár.** A kisteleki országos vásárt, mely különösen érdekli Makó város közönségét, holnap és holnapután tartják meg. Holnap tartják a baromfi és a juhvásárt, 16-án pedig a szarvasmarhavasárt. Sertések azonban a kisteleki vásárra sem hajthatók fel.

— **Gazdátlan juhok.** Makó város rendőrkapitányi hivatalánál két darab gazdátlan juhot őriznek, melyeket az igazolt tulajdonos a hivatalos órák alatt vehet át.

— **Lólopás.** Magyarcsanádi levelezőnk arról értesít bennünket, hogy ott az elmúlt éjjel ismeretlen tettes ellopott *Ottlakán* Angyello istállójából egy 14 éves pej lovat. A tettest nyomozza a csendőrség.

— **Gépészek bálja.** A gépészek, mint megirtuk, báljukat a hó 16-án, vasárnap este tartják a Korona-szálló összes emeleti termeiben. Jegyek előre válthatók a rendezőség bármely tagjánál. A kik meghívót nem kaptak, azokat ez uton hívja meg a rendezőség.

— **A segítő egyesület ülése.** A főgimnázium tanulóit segítő egyesület tolvaj hó 16-án (vasárnap) délelőtt fél 11 órakor a főgimnázium tanári termében közgyűlést tart, melyre az egyesület tagjait ezuton hívja meg az elnökség.

— **A makói Uránia megnyitása.** A makói Uránia Színház szombaton este megnyitja, hogy a közönség állandó és kedves szórakozásra találjon, hogy az egész szezonban olyan műsort mutasson be napról napról, amely kiállja a versenyt az ország bármely hasonló intézetével, csütörtöki Urániaelőadásai pedig teljesen a fővárosi tudományos színház színvonalán álljon. A mai megnyitó előadás nagyszerű műsora fényes tanúsága annak, hogy a kitűzött célt meg is fogja valósítani a makói Uránia színház. *Mikszáth* Kálmán temetése és a *budapesti repülő versenyek* képezik a szenzációját a megnyitó estnek, emellett aztán az elsőrangú, kifogástalan előadásban láthatni *Jókai* Mór híres drámáját, az *Aranyember* t a poétikus Senkiszigetével és a Balaton csodaszép vidékével, ahol a dráma lejátsszódik. A műsor többi száma mulattató képek sorozata és látványosságok, úgy hogy a közönség igazán kitűnő estét tölthet el az Uránia megnyitó előadásán.

Orvosok és gyógyszerészek Egy gyógyszerész levele

Makó, okt. 14.

Lapunk szerdai számában cikk keretében emlékeztünk meg arról a nagyarányú s a szereplő személyeknél fogva különös szenzációként ható csalásról, melyet egy budapesti orvos és két gyógyszerész követett el az állami munkásbiztosító pénztár kárára. E szenzáció kapcsán

ugyanazon lapunkban vezetőhelyen mutattunk rá arra az általánosan tapasztalt tényre, hogy Magyarországon a közvagyonot mennyire közpredánok tartják egyes s *„valóságos szövetkezések jönnek létre, hogy a közpénzből vagyontulakozókat hárszoljanak össze.*

Ezen vezércikkünkre tegnapi kellel ma *Lukács* Ferenc úrtól, a helybeli gyógyszerész kar egyik rokonszenves tagjától a következő levelet vettük:

Igen tisztelt Szerkesztő Úr!

A „Makói Független Ujság” tegnapi számának vezércikkében az orvosokat és gyógyszerészeket mélyen sértő vád jelent meg általánosságban a *„Makói Független Ujságban”,* melynek lapjait naponként örömmel olvasom, mindég nemes intenciók, az igazságnak nyílt, bátor kimondása, a közügyekért való lelkes törekvés, sokszor nehéz küzdelem vezették.

Ezzel a tudattal vagyok bator az igen tisztelt szerkesztő urhoz fordulni.

A mi tiszteletre méltó közönségünk egy része nem igen olvas egy újságnál többet s így tájékozódást ez az egy lap nyújt számára.

Becsés lapja fent nevezett cikke általánosságban nagy bűnök egyikét mondja ki az orvosok és gyógyszerészekre, a mely homlokegyenest ellenkezik azzal a nemes hivatással, melyre felelküdt, hogy minden felebarátján segítsen.

A magyarországi gyógyszerészek az egész világon az első helyet foglalják el. Ez el van ismerve és erre mi magyarok büszkéek lehetünk. Minden szakmán vannak azonban eltévedt emberek s mi sem képezzük ebben kivételt. *Jó földbe nő a dudva is, de a gazda azt mindég kiirtja.* Elitéljük, kivetjük mi is a gázt s a legszigorubb megbüntetését kívánjuk azoknak a kik széntségtelen kezükkel, összejátszással, közpénzen meggazdagodni akarnak. De a mikor ezt tesszük, felemeljük tiltakozó szavunkat az ellen, hogy a bűnösökkel az ártatlanok is szenvedjenek. Az az egy orvos és két gyógyszerész elveszi majd méltó büntetését.

A többi ezeket, kérem igen tisztelt szerkesztő urat ne tessék elítélni, mivel isten bizony, nem érdemlik meg. Vagyok tisztelettel

Lukács Ferenc gyógyszerész.

E levél rekrinációival szemben utalnunk kell a hivatkozott vezércikkünk egész tartalmára. Mi abban az „orvosokat és gyógyszerészeket általánosságban egyáltalán nem illettük mélyen sértő váddal”, sőt semmilyen váddal se. Budapesten egy orvos és két gyógyszerész összejátszván a csalásra, erre mutatunk rá vezető cikkünk első sorában s ezzel kapcsolatosan úgy fűztük tovább gondolatmenetünket, hogy „nem ők az egyetlenek, a kik a meggazdagodásnak ezt az útját keresték”. *Általánosan* csak arról a „dudváról” s „gazról” beszéltünk, mely — a mint a fenti levél is mondja, minden szakmán található. Szó se volt e cikkünkben, de még a sorok között se lehetett kiolvasni, hogy mi a Fränkl Braun és Glück — orvosok és gyógyszerészek — büneiért a többi ezer orvost és gyógyszerészt elítéljük. Eszünk ágában se volt es sohasincszen ilyesmit tenni. Nincs az a társadalmi osztály, melyben gazembereknek nem találhatók, de ezekről általánosítani az egész osztályra legalább is rosszindulat volna.

Szerk.

Kis gyermek tragédiája Halál a forró vízben

Makó, október 14.

Egy statisztikai jelentésből azt olvastuk, hogy a hét éven alul elhalt gyermekeknek 8 százaléka pusztul el a szülők gondatlansága folytán.

A napi sajtó csaknem minden nap közöl esetet, hol rendszerint az anya gondatlansága folytán elpusztul egy-egy ártatlan gyermeki lélek.

Igaz, hogy a szerencsétlen anya még gyermekének elvesztésén kívül a törvény megtorló intézkedését is elszenevdi, de belőle más szülők nem igen okulkak, mert hiszen, amint behantolták egyik véletlenül elpusztult kis gyermek sírját, már más sirt nyithatnak egy hasonló körülmények által életétől megfosztott kis gyermeknek.

Most mezőhegyesi tudósítónk értesít bennünket egy ártatlan kis gyermek megrázó tragédiájáról.

Maga az eset a következő:

Kriván Kálmánné mezőhegyesi béres felesége néhány darab sertést fogott be hízalóba. E sertéseknek naponta főzött az asszony egy üst burgonyát.

Krivánné a burgonyát tegnap reggel is feltette az üstben főni. A gyors és erős tűz következtében a burgonya csakhamar fel is forrott.

Ekkora már a sertések is sirni kezdtek, Krivánné tehát lekapta az üst burgonyát a tűzről, hogy azt majd a sertések számára elkészíti.

Mikor az üst burgonyát levette a tűzről, nem vette észre, hogy 18 hónapos Sándor nevű kis fia ott serte — pertél a lába körül.

A szegény anya megbotlott a kis csöppségben és az egész üst tartalma az ártatlan kis gyermekre ömlött.

Remes sikoltásban tört ki az édes anya, de még szivetrázóbb volt az ártatlan kis gyermek nyögéssel párosult jajgatása, mely egy-egy pillanatra megszakította az anya jajveszékését.

Orvost hívtak a pici beteghez. Rajta azonban segíteni nem lehetett. A forrázás következtében cafatokban lógott le róla gyöngye husa.

Két óra hosszáig kínlódott az ártatlan kis gyermek és aztán megváltotta szenvedéseitől a jótékony halál.

Ma temették a krumplics levében megfőtt ártatlan csecsemőt. Domborura hantolták sírját. Lehet azonban, hogy holnap újból kell sirt ásni egy másik és hasonló módon kimult ártatlan kis gyerek számára.

Mikor e szomorú esetről tudósítottunk, a közlemény befejezése gyanánt el kell mondanunk, hogy a szerencsétlen anya ellen, kinek lelkét örült kinok emésztik gyermeke elvesztése miatt, megindították gondatlanságából okozott emberölés miatt az eljárást.

Tehát nem lesz elég az anyai szívnek fájdalma. Még a törvénynek is eleget kell tenni. E szerint a szerencsétlen anyát még le is zárják.

A téglagyári betörők A tettesek nyomában

Lapunk tudósítójától.

Makó, okt. 14.

Néhány nappal ezelőtt megemlékeztünk arról, hogy a téglagyár ablakán át ismeretlen tettesek beha-

toltak s minthogy pénzt nem találtak, az ott lévő irományok felturása után azon az uton, melyen behatoltak, el is távoztak.

A rendőrség abban a hitben, hogy ezt a betöréses lopást a téglagyári ügyekkel és a helyszíni ismeretekkel rendelkező tettes követte el, megindította a nyomozást.

Nem vezetett azonban a nyomozás célra, mert a téglagyári betörést nem helybeli ember követte el, hanem a rendőrség biztos állítása szerint sátoros cigányok, kiknek nyomaira ráakadtak.

Talán örökre homály fődte volna a téglagyári betörés tettesét, ha véletlenül azok a sátoros cigányok a téglagyár szomszédságában levő *Joó* József féle tanyán is nem gárdálkodtak volna és egy ostrom, mely az ő tulajdonuk, hátra nem hagyták volna.

Annak idején, mikor a téglagyárba betörték, már napokkal ezelőtt cigánykaraván járt a csanádpalotai uton és több tanyában szokásuk szerint koldultak.

Igy vetődtek be *Joó* József tanyájára is, hol csak egy kis lányt találtak otthon, ezért aztán elvittek a tanyáról egy zsacszkóban 12 liter tarhonyát, néhány liter tejet, 2 sonkát és egy fél kenyert.

Csak akkor tértek téglagyárhoz, mikor *Joó* Józsefék tanyáján élelmiszerekkel megrakodtak.

Valószínű azonban, hogy a téglagyári betörés alkalmával valami meg is ijeszttette őket, mert onnét rohanva távoztak el a csanádpalotai országuton. Erre mutat az a körülmény, hogy azt a zsacszkó tarhonyát, melyet a *Joó*-féle tanyán lopottak a véletlen folytán az országuton végig szórták. Azonkívül egy ostrom, hagytak a téglagyár mellett, melyet *Joó*ék kis lánya felismert. De nem kell hozzá semmiféle rendőrtudomány, hogy mindenki felismerje, miszerint az nem lehet másé, mint egy cigány karaváné. Elárulja ezt irdatlan nyele, nemkülönben az a füstszag, mely a kobor cigányok ostromról önként árad el.

Most a vármegye összes csendőrségi mozgósítva vannak a cigány karaván kézrekerítésére.

Makói Uránia Színház. Ma szombaton este 8 órakor nagy megnyitó előadás a következő műsorról:

1. Mikszáth Kálmán temetése.
2. A budapesti repülőversenyek.
3. Fajgyűlölet. (Dráma.)
4. A dragonyos. (Humoros.)
5. Megtréfált papszakács. (Humoros.)
6. Az aranyember. (Jókai Mór világhírű drámája.)
7. Malakka-sziget. (Szines látványosság.)

Helyrak: I. hely 80, II. hely 60, III. hely 40, karzati ülő 50, karzati állóhely 20 fillér.

Kedvezményes bérletfüzetek válthatók **Endrei Márton** és **Vészi Dezső** urak üzletében, este a pénztárnál.

Holnap, vasárnap két előadás: délután fél 5 és este 8 órakor.

Önt is érdekli, hogy Károlyi Mihály megnagyobbított fötéri festék kereskedésében **Óriási raktárt**
 talál a legjobb **száraz- és olajfestékekben.** Padló-, kocsis és butor **lackok.** Parket és fenyőpalló **viasz.** Pormentesítő **olaj.**
 Zománccmázak. Brunolin, politur. Aranyozók, szivacs, szarvasbőr, Aszfalt és kátránylemezek szavatolt jó minőségben kaphatók.
 Terpentin, benzín, petrolum, elsőrendű gépkendő **olajok és zsirok.** Saját készítettű **meszelők, kefék, ecsetek** — dus választékban.

Olcsó bevásárlási forrás!

Meg nyílt Király Lajos

Női divat áruháza Rotter Gyula

mellett a „Korona szálloda“ átellenében.

Olcsó árban lehet beszerezni a legdivatosabb női kabátokat. Nagy raktár fehérneműekben: női ingek, háló kabátok, és nadrágok, Clot, lüszter, schiffon alsók és kötények, Csecsemő és intézeti lány kelengyék. női Sapkák. Gyermek ruhák, Szőrme gallérok és muffok.

Nagy választék Szövet és csipke blúzokból és szövet aljakból.

Szabott árak!

Örömmel

ajánlják egymásnak az egész országban a **Lukács-féle**

„Harmat“

krémet

mert eltünteti az arcról a szeplőt májfoltot pattanásokat s mindennemű arctisztátalanságot. Kisimítja a ráncokat himlőhelyeket. Még korosabb egyéneknek is üde

bájós ifju arcszint; az arc, nyak karok és kezeknek megkapó szépséget elragadó bájt kölcsönöz.

Ára: 1 tégely harmat krém 1 kor. harmat puder 3 színben 1 kor. harmat szappan 1 korona.

Kapható: **egyedül** a készítőnél **Lukács Ferenc**

„Megváltó“ gyógyszer-tárában, Aradi-u. **Telefon szám 59**

Véber & Bárány

gyógyszertára az „Isteni gondviseléshez“

Szegedi-utca **Makó** Szegedi-utca

Vegy, gyógyszerészi és hygienikus készítmények.

Mindennemű híres belföldi és külföldi engedélyezett gyógyszerészi különlegességek — kötszerek — gummi-, pipere cikkek nagy raktára. Különösen ajánljuk az általunk készített legjobb hatású

arc- és kézapoló Ibolya-crémet

mely 2—3 nap alatt minden arcot fehérré, simává s üdévé varázsol.

Ára: Az Ibolya Arc-crémnek 1 korona.
 Az Ibolya Arckenőcsnek 1 korona.
 Az Ibolya Szappannak 70 fillér.

A MAKÓI

„FÜGGETLEN UJSÁG“

ujjonnan és motorerőre berendezett

könyvnyomdája

készít mindenféle nyomtatványt

izlésesen, modernül,

jutányosan.

Hirdetések árszabás szerint.

Telefon szám 110.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Kazinczy-utca 3 szám.